

Utmana problemlösning-reflexerna!

Det finns något djupt inom oss som scannar av varje situation för att identifiera problem. Två mänskliga reflexer hindrar oss ofta från att vara kreativa och långsiktiga. Den ena reflexen får oss att fokusera på problem, den andra vill genast hitta en lösning. När vi utmanar dem blir vi smarta och uthålliga. Det kan vara särskilt viktigt när vi idag möter helt nya situationer.

"Vi har ett problem". Smaka på den meningen! Hur känns den i magen? Vad triggas den? När vi uppmärksammar ett problem går något inom oss igång. Troligen är det en överlevnadsinstinkt som genom generationerna hjälpt oss att överleva. Den som på savannen var lite neurotisk och såg vilddjur i varje buske hann nog undan fler gånger än den som var cool och reflekterande. Så har evolutionen gett oss en värld med neurotiska och stressade människor, när vi idag skulle behövt de coola och reflekterande; de som tillsammans med sina gener blev uppätta av lejon och björnar.

Den andra reflexen säger oss att ett problem ska lösas NU! Alltså greppar vi gärna första bästa lösningsidé – och så kör vi!

Om vi istället stannar upp, och försöker aktivera de små gen-rester som kanske blivit kvar, så kan vi hitta en annan väg. En omväg. Det är dags att utmana reflexerna – med knäckfrågemodellen.

Knäckfrågemodellen

Vi i Lyhra använder en enkel metodik när vi hjälper våra kunder att bemästra problem- och lösningsreflexerna, som innebär att istället ta en omväg. Vi kallar den Knäckfrågemodellen. Den bygger på ett förhållningssätt som vem som helst kan använda, i stort eller litet format.

Till att börja med utgår vi från det som uppfattas som "problemet". Ett problem ser man ofta som något som egentligen inte ska finnas; något störande som inte hör hemma i sammanhanget; något som vi måste göra oss av med för att kunna göra det vi egentligen ska göra. Men här ställer vi frågan: Uppmärksammar problemet oss på något som är avgörande för framgång i vår verksamhet? I så fall är det ju inte något störande som vi hanterar vid sidan om, nej, då är det ju en central knäckfråga för oss. En knäckfråga lyfter vi upp på vårt gemensamma bord och säger "Det här är sånt vi är till för att lösa – det är vårt jobb. Vi är proffs på det!".

Ta en omväg

När vi definierat knäckfrågan kan vi ge oss ut på omvägen. Den har fyra stationer:

Skapa förståelse

Här vänder och vrider vi på knäckfrågan för att få en rik och gemensam förståelse av den. Vi fokuserar på nuet och studerar den från olika perspektiv, men försöker absolut inte hitta någon lösning eller handlingsväg. Vi funderar över knäckfrågans beskaffenhet, hur den uppstått, vilka konsekvenser den genererar, vilka sammanhang den berör och berörs av, vad som i sin tur påverkar de sammanhangen o.s.v. Här är alla perspektiv välkomna, även om de motsäger varandra.

Identifiera möjliga handlingsvägar

Sen riktar vi blicken framåt och är kreativa: Vilka olika tänkbara sätt skulle kunna finnas för att komma vidare. Ju fler och ju mer olika vägval vi kan identifiera och överväga, desto bättre. Även här är alla alternativ välkomna, även de lite galna – för de kan göra att vi får syn på något viktigt.

Gör ett vägval

Nu är det dags att välja det sätt vi vill gå vidare på. Först nu är det tillåtet att argumentera, men nu har vi å andra sidan rätt mycket på fötterna, och vi har en

rik gemensam bild av knäckfrågan, dess förutsättningar och vad olika val för fortsättningen kan innebära.

Från ord till handling

Sen är det dags för handling! Ordet "pröva" får i vårt arbetssätt ersätta det uppfordrande ordet "lösa". Tillvaron är så komplex att vi ofta inte kan lova en färdig lösning. Men vi kan på goda grunder pröva det alternativ vi kommit fram till. Sen kan vi lära oss av resultatet, och komma ytterligare ett steg framåt. De här fyra hållplatserna är stommen i Lyhras "Knäckfrågemodell". På varje hållplats använder vi olika metoder och arbetssätt för det gemensamma kreativa utforskandet.

Välkommen att kontakta oss på Lyhra

Vill du veta mer om hur vi jobbar med att stötta chefer och ledare med att identifiera och bearbeta organisationens knäckfrågor? Vi är organisationskonsulter som stödjer, utmanar, utbildar och skapar förutsättningar för utveckling och förändring i organisation och arbetsliv. Välkommen att kontakta oss så berättar vi mer och lyssnar in din situation och frågeställning.

Lyhra Kommunikation och Förändring AB
www.lyha.se
lyhra@lyhra.se